

Domstoladministrasjonen

dapost@domstoladministrasjonen.no

**JURIST
FORBUNDET**

DOMMERFORENINGEN

Juristenes Hus

Kristian Augusts gate 9
0164 Oslo

T: 22 03 50 50

E: juristforbundet-post@jus.no

W: www.juristforbundet.no

9. september 2013

UTTALELSE TIL FORSLAG TIL STRATEGISK PLAN FOR DOMSTOLADMINISTRASJONEN 2014 – 2020

Det vises til brev 20. juni 2013 hvor Domstoladministrasjonen ber om synspunkter på utkastet til ny strategisk plan, med frist for uttalelse til i dag.

Dommerforeningen gir i store trekk sin tilslutning til utkastet, men har bemerkninger til noen punkter av prinsipiell karakter.

Innledningsvis gir foreningen sin tilslutning til at den strategiske plan bør inneholde klarere prioriteringer og færre strategier enn tidligere planer, samt til at planperioden forlenges til seks år.

Dommerforeningen er også enig i at den forventede saksvekst som følge av befolkningsutviklingen fremheves i planen, idet dette må være et sentralt premiss for arbeidet for økte ressurser til domstolene i årene fremover. Videre ser vi det som svært positivt at Domstoladministrasjonen vil være en pådriver for sikring av parts- og vitneforklaringer.

Til de enkelte punkter i planen har vi følgende merknader:

Til "Samfunnsoppdraget" – underpunkt "Styringsrollen"

I utkastet fremheves under dette punkt at styringsrollen skal utøves *"med respekt for domstolenes uavhengighet i de dømmende oppgavene"*. Dette er en viktig – om enn selvsagt – påpekning. For Dommerforeningen vil domstolenes og dommernes uavhengighet alltid være et helt sentralt anliggende. Det er imidlertid ikke bare spørsmålet om uavhengighet som er av sentral betydning med hensyn til

Domstoladministrasjonens styringsrolle, i praksis er dette kanskje heller ikke det viktigste.

Dommerforeningen savner i tilknytning til diskusjonen om Domstoladministrasjonens styringsrolle et sterkere fokus på dommernes særlig selvstendige stilling. Dette spørsmål har sammenheng med dommernes uavhengighet i den dømmende virksomhet, men strekker seg ut over dette. Den selvstendige stilling setter ikke bare konstitusjonelle men også arbeidsrettslige skranker for i hvilken utstrekning en dommer kan undergis styring – det være seg fra sentralt eller lokalt nivå – i sin utøvelse av embetet. Dette perspektiv må etter Dommerforeningens syn fremheves i tilknytning til beskrivelsen av Domstoladministrasjonens styringsrolle.

Særlig på bakgrunn av det ovenstående stiller Dommerforeningen spørsmål ved uttalelsen i utkastet om at DAs *"myndighet i dommere og ledes ansettelsesforhold"* må tydeliggjøres, og at DAs *"ordinære arbeidsgiverfunksjoner"* bør styrkes.

Uten en nærmere beskrivelse av hva som her menes, er det ikke mulig for Dommerforeningen å gi sin tilslutning til utkastet. Med hensyn til DAs arbeidsgiverrolle, må det være et sentralt utgangspunkt at den fragmenterte arbeidsgiverfunksjonen overfor norske embetsdommere er resultatet av bevisste politiske valg. Det er ingen tilfeldighet at innstillings-, tilsettings- og disiplinærmyndighet for dommere er lagt til ulike organer, og at innstillings- og disiplinærmyndigheten er lagt til organer som både innbyrdes og overfor politiske myndigheter og Domstoladministrasjonen, er uavhengige. Dette er kjernen i domstolenes institusjonelle rammeverk.

Det er således uklart hva Domstoladministrasjonen legger i begrepene "myndighet" i ansettelsesforhold og "ordinære arbeidsgiverfunksjoner". Dette må avklares før den avsluttende styrebehandling, og med anledning til å komme med ytterligere bemerkninger fra de berørte.

Dommerforeningen er også usikker på det som uttales i høringsbrevet (side 6 andre avsnitt) og under punktet B. Rettspolitisk aktør i utkastet (side 6 første avsnitt) om at arbeidet med revisjon av domstolloven *"kan bli en arena for vurderinger av rammene for DAs uavhengighet"*, og at tydeliggjøring av DAs myndighet i dommere og ledes ansettelsesforhold *"vil kunne være et utfall av dette arbeidet"*. Dersom det her henvises til den pågående revisjon av domstolloven ("enmannsutvalget") er det overraskende for oss at slike spørsmål omfattes av revisjonen. Som kjent har Dommerforeningen i lang tid bedt om at det nedsettes et bredt sammensatt utvalg for vurdering av de prinsipielle spørsmål knyttet til domstolenes institusjonelle rammeverk. Domstoladministrasjonen tok opp tilsvarende spørsmål i sitt forslag til mandat for revisjonen av domstolloven. Etter det vi forstår av departementets svar, er det ikke aktuelt å ta opp denne type spørsmål ved den pågående revisjon av domstolloven. Dersom det er endringer i dette, bør det opplyses hva disse består i og eventuelt hva Domstoladministrasjonen har uttalt i denne forbindelse.

Til "Strategier" – punkt D. Kvalitet- og kompetanseutvikling

Dommerforeningen er enig i at ledelsesfunksjonen er av stor betydning, i domstolene som i de fleste virksomheter. Ikke minst i kunnskapsbaserte virksomheter stilles særlige krav til relevant og kompetent ledelse. Domstolene er dessuten i en særstilling i betraktning av at dommerne, ut fra hensynet til uavhengigheten og den særlig selvstendige stilling, har andre rammer for sitt arbeidsforhold enn øvrige domstolansatte. Dette stiller spesielle krav til lederne i domstolene.

Foreningen er også helt enig i at det er behov for kompetente medarbeidere på alle nivåer i domstolene. Vi reiser likevel spørsmål ved om formuleringen i første avsnitt første setning er helt dekkende. Det er neppe tvilsomt at kvaliteten i de rettslige avgjørelsene bestemmes av kvaliteten på den/de som alene er ansvarlig for disse; dommerne. I dette perspektiv savner vi et klart fokus på dommernes kompetanse og behov for kompetanseutvikling.

Når det uttales at medarbeiderne i domstolene har stadig høyere grunnkompetanse, antar vi at dette gjelder andre domstolansatte. Det er også nærliggende å lese det som sies om behovet for profesjonalisering av ledelse i domstolene, som knyttet til andre grupper ansatte enn dommerne. Det vil da være viktig å få utdypet hva som konkret menes med at det er behov for *"økt profesjonalisering av ledelse"*.

Dersom det er tale om en form for profesjonalisering som kan komme i konflikt med domstolledernes (inkludert avdelingsledernes) dømmende virksomhet, er dette et spørsmål av stor prinsipiell betydning. Etter Dommerforeningens syn skal lederne i norske domstoler (her unntatt direktører/adm. sjefer) fortsatt være en del av de respektive domstolers dømmende virksomhet. Dette er et grunnleggende prinsipp som er av avgjørende betydning for blant annet lederens legitimitet overfor dommerne. Endringer som kan redusere ledernes mulighet til å ta del i den dømmende virksomhet, bør ikke foretas. Dersom det særlig er hensynet til andre grupper ansatte i domstolene som skulle tilsi endringer, bør det i stedet vurderes i hvilken utstrekning de større domstolenes administrative ledere (direktører/adm. sjefer) kan gis ansvar for eventuelle nye oppgaver. I de mindre domstoler antar vi at det uansett ikke vil være aktuelt å iverksette tiltak som redusere domstolleders deltakelse i den dømmende virksomhet.

Med vennlig hilsen
Den norske Dommerforening

Håvard Holm (sign.)
leder